

25770

Doğan BEKİN
İstanbul Milletvekili

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın T.C. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Sayın Alparslan BAYRAKTAR tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını, Anayasa'nın 98. ve Türkiye Büyük Millet Meclisi içtüzüğü'nün 96'ncı maddeleri gereğince saygılarımla talep ederim.
17.03.2025

Doğan BEKİN
İstanbul Milletvekili

Son dönemlerde basına yansıyan ve ABD İle imzalanan Kaya Gazı çıkarımı için yapılan anlaşmanın ülkemize ve Diyarbakır ilimize kısa vadede ekonomik bir kazanç sağladığı, ancak uzun vadede çevresel tahribat ve sağlık maliyetlerinin ülkeye büyük zarar verebileceği ile ilgili endişeler vardır. Kaya gazı (Şeyl Gaz) kayaç denilen formasyonların içinde sıkışmış olan doğal gazın hidrolik çatlatma adı verilen işlemle kaya katmanlarının içinde kırılmalar üretilerek açığa çıkması ile ortaya çıkan bir gazdır. Kaya Gazı'nın çıkarımında su çok önem arz etmektedir. Kuyunun delinmesi sırasında bir miktar suya ihtiyaç olsa da suyun % 90'ı hidrolik çatlatma için kullanılmaktadır. Kaya gazı üretiminde kullanılacak olan suyun talebi sürekli olacağı için özellikle kurak dönemlerde ve yaz aylarında diğer sektörel kullanımlarda olumsuz bir durum oluştururken özellikle tarımın merkezi olan bölgelerimizi olumsuz etkileyecektir. Kaya gazı üretiminde hidrolik çatlatma işleminden sonra basılan suyun % 10'u ile % 40'ının geri döndüğü ve geri dönen suların kalitesi de kuyu yerlerine ve derinliğe göre değişken olup, bunların çeşitli seviyelerde arıtmaya tabi tutularak ve temiz su ilave edilerek kullanılabileceği belirtilmektedir. Ancak bu yöntemin uygulanması, çevresel, halk sağlığı ve ekonomik açılardan ciddi riskler

25770

barındırmaktadır. ABD ve Avrupa'daki çeşitli örnekler incelendiğinde, hidrolik kırılma sürecinin su kaynaklarını kirlettiği, yer altı sularında toksik kimyasalların birikmesine yol açtığı, depremleri tetiklediği, tarım arazilerini olumsuz etkilediği ve hava kirliliğine neden olduğu uzmanlar tarafından ileri sürülmektedir. Bu nedenle, bazı ülkeler kaya gazı çıkarımına yasak veya sıkı denetimler getirmiştir. Bu verilere bakıldığında tarım alanlarının kaybı, su kaynaklarının kirlenmesi ve sağlık harcamalarındaki artış, kaya gazı projelerinin ekonomik faydalarını ortadan kaldırmaktadır.

Sonuç olarak, kaya gazı çıkarımına yönelik kararlar alınmadan önce çevresel, sosyal ve ekonomik etkiler detaylı şekilde analiz edilmelidir. Türkiye'nin enerji politikaları, kısa vadeli kazançlar yerine uzun vadeli ve sürdürülebilirlik ilkesi çerçevesinde şekillendirilmelidir.

Bu Bağlamda;

1-ABD ile imzalanan anlaşmada Kaya gazı çıkarımının yapılacağı bölgenin su kaynaklarının korunmasına yönelik hangi önlemler anlaşmaya eklenmiştir? Bakanlığınızın bölgenin su kaynaklarının korunmasına yönelik kendi içinde oluşturduğu bir planı var mıdır?

2-Hidrolik kırılmanın neden olduğu sismik riskler nedeniyle oluşabilecek depremlerin önlenmesi için uzmanların görüşleri alınmış mıdır?

3-Sera gazı salınımında kısıtlamaya gidilmesi için çalışmaları yürütülen iklim kanunu ve akabinde yapılacak iklim anlaşması dikkate alındığında Kaya gazı projelerinin neden olduğu hava kirliliği ve sera gazı salınımı önleyici tedbirler nasıl birlikte yürütülecektir?

4-Tarım ve hayvancılıkla uğraşan çiftçilerin zarar görmemesi için Tarım ve Orman Bakanlığı ile birlikte yürüttüğü bir çalışma var mıdır?

5- Kaya gazı çıkarımı sırasında suyun içeriğinde petrolü çözmede kullanılan 632 çeşit kimyasalın yüzde 27'lik gibi büyük bir bölümü insanlarda kansere yol açan kimyasallar olduğu bilinmektedir. Bu kimyasalların insan sağlığına etkilerine yönelik Bakanlığınızın Sağlık Bakanlığı ile yürüttüğü bir çalışması var mıdır?

6- Türkiye'de enerji politikalarının, kısa vadeli kazançlar yerine uzun vadeli sürdürülebilirlik ilkesi çerçevesinde şekillendirilmesine yönelik Bakanlığınızın bir planlaması var mıdır?

